

สถิติสำคัญ

ร้อยละแรงงานข้ามชาติ จำแนกตามประเภทการได้รับอนุญาตทำงาน
แรงงานข้ามชาติ และผู้ติดตามแรงงานข้ามชาติที่มาจดทะเบียน เดือนพฤศจิกายน 2559

นโยบาย และกฎหมาย

พฤศจิกายน 2559

1. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดประเภทงานให้คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำได้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙
2. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดประเภทงานที่คนต่างด้าวอาจขอรับใบอนุญาตเพื่อทำงานตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑
3. เงื่อนไขในการเปลี่ยนนายจ้างของแรงงานข้ามชาติ
4. ความคืบหน้าของกระบวนการพิสูจน์สัญชาติ

ธันวาคม 2559

1. มติ ครม. 7 ธันวาคม 2559 เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดฐานะและเงื่อนไขการอยู่ในราชอาณาจักรไทยของผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ซึ่งไม่ได้สัญชาติไทย พ.ศ.
2. มติ ครม. 7 ธันวาคม 2559 เรื่อง การแก้ไขปัญหาเรื่องสัญชาติและสถานะบุคคลของเด็กนักเรียนนักศึกษาและบุคคลไร้สัญชาติที่เกิดในราชอาณาจักรไทย
3. มติ ครม. 13 ธันวาคม 2559 เรื่อง การผ่อนผันให้ผู้เสียหายและพยานในคดีค้ามนุษย์อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและได้รับอนุญาตให้ทำงานได้ตามกฎหมาย หลังคดีสิ้นสุด

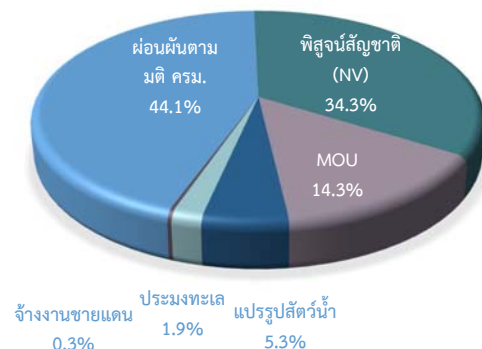
สถิติแรงงานข้ามชาติ เดือนพฤศจิกายน 2559				
ประเภท/สัญชาติ	พม่า	กัมพูชา	ลาว	รวม
พิสูจน์สัญชาติ (NV)	754,037	99,030	63,025	916,092
MOU	188,979	149,485	43,502	381,966
ผ่อนผันตามมติ ครม.	723,360	385,829	69,489	1,178,678
ประมงทะเล	27,224	21,730	1,038	49,992
แปรรูปสัตว์น้ำ	100,870	35,632	4048	140,550
จ้างงานชายแดน	596	6,436	-	7,032
รวม	1,795,066	698,142	181,102	2,674,310

(ข้อมูลจากสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว และเว็บไซต์กระทรวงแรงงาน : พฤศจิกายน 2559)

สถิติผู้ติดตามแรงงานข้ามชาติที่มาจดทะเบียน				
ประเภท/สัญชาติ	พม่า	กัมพูชา	ลาว	รวม
ผ่อนผันตามมติ ครม.	11,157	10,557	1,953	23,667
แปรรูปสัตว์น้ำ	2,259	1,488	183	3,930
รวม	13,416	12,045	2,136	27,597

(ข้อมูลจากเว็บไซต์กระทรวงแรงงาน : พฤศจิกายน 2559)

ร้อยละแรงงานข้ามชาติ จำแนกตามประเภทการได้รับอนุญาต

1

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดประเภทงานให้คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำได้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙

สาระสำคัญ

การอนุญาตให้แรงงานข้ามชาติทำงานในประเภทงาน “ผู้ประสานงานด้านภาษากัมพูชา ลาว หรือเมียนมา” ผู้จะจ้างต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังนี้

- (1) ดำเนินการประกาศรับสมัครและว่าจ้างคนไทยเข้าทำงานก่อน โดยต้องประกาศรับสมัครอย่างน้อยสิบห้าวัน
- (2) ในกรณีที่ไม่มีกรว่าจ้างภายหลังจากที่ได้ประกาศรับสมัครคนไทยตามข้อ (1) ให้สามารถจ้างคนต่างด้าวเป็นผู้ประสานงานด้านภาษาได้หนึ่งคนต่อการจ้างคนต่างด้าวหนึ่งร้อยคน เว้นแต่เป็นหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ มูลนิธิ หรือองค์การอื่น ที่มีวัตถุประสงค์ไม่แสวงหากำไรในทางเศรษฐกิจ หรือเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยส่วนรวม ให้จ้างได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม
- (3) ดำเนินการให้คนต่างด้าวที่จะว่าจ้างได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

จากการออกประกาศฉบับนี้ จะส่งผลดีต่อ หน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคม เนื่องจากจะสามารถจ้างแรงงานข้ามชาติที่มีความสามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาของแรงงานได้ ให้สามารถทำงานในลักษณะของผู้ช่วยด้านการสื่อสาร/ล่ามแปล หรือพนักงานสาธารณสุขต่างด้าว (พสต.) ตามที่สถานพยาบาลหลายๆ แห่ง ได้มีการจ้างกันแล้ว ซึ่งจะช่วยให้แรงงานข้ามชาติสามารถเข้าถึงบริการและการคุ้มครองได้ง่ายยิ่งขึ้น

ตามเงื่อนไขข้อ (3) แรงงานข้ามชาติที่จะจ้าง จะต้องได้รับการฝึกอบรมจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ทำให้หน่วยงานบางส่วนเริ่มผลักดันหลักสูตรการอบรมที่เกี่ยวข้องออกมา เช่น กระทรวงสาธารณสุขได้เริ่มมีการปรับปรุงร่างหลักสูตร พสต. และแนวทางการจ้าง พสต. ให้สอดคล้องกับประกาศฉบับนี้

2

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดประเภทงานที่คนต่างด้าวอาจขอรับใบอนุญาตเพื่อทำงานตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑

สาระสำคัญ

คนต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ อาจขอรับใบอนุญาตเพื่อทำงานได้

- (1) คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นเวลานาน โดยได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ และได้รับการจัดทำทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด รวมถึงบุตรของคนต่างด้าวดังกล่าวที่เกิดในราชอาณาจักร เว้นแต่คนต่างด้าว สัญชาติ กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม และสัญชาติอื่น ซึ่งมีประกาศที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวกำหนดประเภทงานให้ทำได้เป็นการเฉพาะ
- (2) คนต่างด้าวซึ่งนายอำเภอมีหนังสือรับรองว่าอยู่ระหว่างการพิสูจน์สัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติเพื่อการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

โดยในเบื้องต้นน่าจะครอบคลุมชนกลุ่มน้อยที่อยู่อาศัยในประเทศไทยมานาน (เลขประจำตัว 13 หลัก ขึ้นต้นด้วยเลข 6) และลูกของชนกลุ่มนี้ (เลขฯ ขึ้นต้นด้วย 7) และอาจจะรวมถึงกลุ่มผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียน ที่ได้รับการสำรวจตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิ (เลขฯ ขึ้นต้นด้วย 0) โดยประกาศฉบับนี้อนุญาตให้กลุ่มข้างต้น “ทำงานได้ทุกประเภทงาน”

กรมการจัดหางานแจ้งเพิ่มเติมว่า หากคนต่างด้าวกลุ่มดังกล่าวประสงค์จะทำงาน จะต้องยื่นขอรับใบอนุญาตทำงาน ที่สำนักงานจัดหางานจังหวัด และสำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครในพื้นที่ที่สถานประกอบการตั้งอยู่ ดังนี้ขั้นตอนต่อไปนี้

1) ขออนุญาตออกนอกเขตพื้นที่

- ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร แจ้งความจ้างโดยยื่นคำขอต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
- ในท้องที่จังหวัดอื่น กรณีออกนอกเขตจังหวัด แจ้งความจ้างโดยยื่นคำขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอหรือปลัดอำเภอหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ณ ที่ทำการปกครองอำเภอ

2) ยื่นคำขอรับใบอนุญาตทำงาน

(ต.ท.7) พร้อมเอกสารสำเนา อาทิ เอกสารรับรองวุฒิการศึกษา หรือหนังสือรับรองของผู้เคยเป็นนายจ้างว่ามีความรู้ ประสบการณ์เหมาะสมกับงานที่ขอรับใบอนุญาต หนังสือรับรองการจ้างใบรับรองแพทย์ แผนที่แสดงที่ตั้งของสถานที่ทำงาน บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน หนังสืออนุญาตให้ออกนอกเขตที่พักอาศัย รูปถ่ายขนาด 3X4 ซม. เป็นต้น ทั้งนี้ ได้การรับยกเว้นค่าธรรมเนียมการทำงานของคนต่างด้าว แต่เรียกเก็บได้เฉพาะค่าธรรมเนียมการยื่นคำขอ จำนวน 100 บาท

ประกาศฉบับนี้จะเป็นผลดีต่อโอกาสการทำงานของคนกลุ่มน้อย และลูกที่เข้าเรียนในสถานศึกษาที่จะสามารถทำงานได้ทุกประเภท และองค์กรพัฒนาเอกชนในพื้นที่ที่มีจำนวนหนึ่งจ้างคนกลุ่มนี้ทำงานก็จะสามารถจ้างงานในตำแหน่งอื่นๆ ได้ จากเดิมที่ได้เพียงงานกรรมกรและงานกึ่งฝีมือเท่านั้น

3

เงื่อนไขในการเปลี่ยนนายจ้างของแรงงานข้ามชาติ

กรมการจัดหางาน ได้แจ้งว่า แรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา ที่ยังไม่สิ้นสุดสัญญาจ้าง หากประสงค์จะทำงานกับนายจ้างรายใหม่สามารถเปลี่ยนนายจ้าง เปลี่ยนประเภทงานหรือลักษณะงาน ท้องที่หรือสถานที่ทำงานได้ โดยมีเงื่อนไข 5 กรณีคือ

- 1) นายจ้างเลิกจ้าง/นายจ้างเสียชีวิต
- 2) นายจ้างล้มละลาย
- 3) นายจ้างกระทำความผิดหรือทำร้ายร่างกายลูกจ้าง
- 4) นายจ้างไม่ปฏิบัติตามสัญญาจ้างหรือกฎหมายคุ้มครองแรงงาน
- 5) ลูกจ้างทำงานในสภาพการทำงานหรือสภาพแวดล้อมในการทำงานที่อาจทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัย

อย่างไรก็ตาม ยังยกเว้นแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเลและแปรรูปสัตว์น้ำที่อยู่ในช่วงเวลาของการจดทะเบียนต่ออายุใบอนุญาตทำงาน ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน - 30 ธันวาคม 2559 ยังไม่อนุญาตให้เปลี่ยนนายจ้างได้ หากพนักงานสามารถดำเนินการได้เช่นเดียวกับแรงงานกลุ่มอื่นๆ

ทั้งนี้กรณีนายจ้างเลิกจ้าง คือ นายจ้างไม่จ่ายค่าจ้างให้ อันมิใช่เพราะเหตุสิ้นสุดสัญญาจ้าง รวมถึงเพราะเหตุที่นายจ้างไม่สามารถดำเนินการต่อไป สำหรับการเลิกจ้างเพราะลูกจ้างทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดอาญา จงใจทำให้นายจ้างได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง ผ่าฝืนข้อบังคับในการทำงาน ระเบียบ หรือคำสั่งของนายจ้างอันชอบด้วยกฎหมายและเป็นธรรม กรณีดังกล่าวนี้ไม่อนุญาตให้เปลี่ยนไปทำงานกับนายจ้างรายใหม่ได้ โดยจะต้องถูกยกเลิกใบอนุญาตทำงาน และถูกส่งกลับต่อไป

ส่วนกรณีนายจ้างกระทำความผิดหรือทำร้ายร่างกายลูกจ้างนั้นต้องมีการแสดงหลักฐานการแจ้งความ ขณะที่กรณีลูกจ้างทำงานในสภาพการทำงานหรือสภาพแวดล้อมในการทำงานที่อาจทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัยนั้น ลูกจ้างจะเปลี่ยนนายจ้าง เปลี่ยนประเภทงานหรือลักษณะงาน ท้องที่หรือสถานที่ทำงานได้ตามที่นายทะเบียนการทำงานของคนต่างด้าวพิจารณา

ขั้นตอนการดำเนินการเปลี่ยนนายจ้างคือ แรงงานต่างด้าวหรือผู้ที่ประสงค์จะจ้างแรงงานดังกล่าว ต้องนำหลักฐานการเลิกจ้าง เลิกกิจการ หรือร้องทุกข์ดำเนินคดีกับนายจ้างรายเดิมมาแสดง โดยมีค่าธรรมเนียมจำนวน 1,000 บาท เป็นค่ายื่นคำขอ 100 บาท และการอนุญาตให้เปลี่ยนหรือเพิ่มนายจ้าง เพิ่มลักษณะงาน ครั้งละ 900 บาท

4

ความคืบหน้าของกระบวนการพิสูจน์สัญชาติ

หลังจากมีมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องการดำเนินการพิสูจน์สัญชาติของแรงงานข้ามชาติ ได้มีความคืบหน้าแรงงานข้ามชาติสัญชาติกัมพูชาที่ได้รับการตรวจสัญชาติแล้ว และอยู่ในระหว่างการรอรับเอกสารจากประเทศต้นทาง สามารถติดต่อขอรับหนังสือเดินทาง เอกสารเดินทาง และบัตรแรงงานกัมพูชาในต่างแดนได้ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี และปทุมธานี

ทางการกัมพูชาได้แจ้งว่าจะดำเนินการแจกหนังสือเดินทาง (Passport : PP) เอกสารเดินทาง (Travel Document : TD) และบัตรแรงงานกัมพูชาในต่างแดน (Overseas Cambodian Worker Card : OCWC) ให้กับแรงงานกัมพูชาที่เข้ารับการตรวจสัญชาติแล้ว และอยู่ระหว่างการรอรับเอกสารจากประเทศต้นทาง โดยทางการกัมพูชาจะจัดตั้งศูนย์ส่งมอบ ใน 3 พื้นที่ คือ กรุงเทพมหานคร ที่ห้างสรรพสินค้าบิ๊กซี ลาดพร้าว จังหวัดชลบุรี ที่ห้างสรรพสินค้าเทสโก้โลตัส และจังหวัดปทุมธานีที่

ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลซิต โดยแรงงานข้ามชาติสามารถติดต่อขอรับเอกสารได้ด้วยตนเอง

ในกรณีที่แรงงานข้ามชาติที่ไม่สามารถเดินทางไปด้วยตนเองได้ นายจ้างสามารถดำเนินการแทนแรงงานได้โดยผ่านทางระบบอินเตอร์เน็ตซึ่งทางการกัมพูชา จะใช้ระยะเวลาในการตรวจสอบเอกสารประมาณ 14 วัน จึงจะแจ้งผลให้ทราบ ทั้งนี้ มีค่าธรรมเนียมในการดำเนินการ 950 บาท ในขณะที่ประเทศพม่าที่มีข่าวก่อนหน้านี้ว่าจะมีการจัดตั้งศูนย์พิสูจน์สัญชาติใน 5 จังหวัด คือ สมุทรสาคร สมุทรปราการ ตาก เชียงราย และระนอง โดยจะออกเป็นหนังสือรับรองการเดินทาง (CI) ในกรณีที่ไม่มีเอกสารแสดงตนจากพม่ามาแสดง หรือสามารถขอรับหนังสือเดินทางในกรณีที่ไม่มีเอกสารแสดงตนครบถ้วน อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีความคืบหน้าที่ชัดเจนในการดำเนินการอย่างไรในประเด็นนี้

1

มติ ครม. 7 ธันวาคม 2559 เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดฐานะและเงื่อนไขการอยู่ในราชอาณาจักรไทยของผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ซึ่งไม่ได้สัญชาติไทย พ.ศ.

สาระสำคัญ

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงกำหนดฐานะและเงื่อนไขการอยู่ในราชอาณาจักรไทยของผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ซึ่งไม่ได้สัญชาติไทย พ.ศ. ซึ่งเป็นการออกกฎกระทรวงตามมาตรา 7 ทวิ วรรคสาม ตาม พ.ร.บ. สัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ซึ่งระบุว่า “ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งไม่ได้สัญชาติไทยตามวรรคหนึ่งจะอยู่ในราชอาณาจักรไทย ในฐานะใด ภายใต้เงื่อนไขใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรและสิทธิมนุษยชนประกอบกัน ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎกระทรวงดังกล่าวให้ถือว่า ผู้นั้นเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทย โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง” ทำให้ช่วงที่ผ่านมาลูกของคนต่างชาติ หรือแรงงานข้ามชาติที่เกิดในประเทศไทยจึงมีสถานะเป็นคนเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งกฎกระทรวงฉบับนี้มีเนื้อหาระบุไว้ดังนี้

1. กำหนดให้ผู้เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้สัญชาติไทยมีสิทธิการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเช่นเดียวกับบิดาหรือมารดา เว้นแต่ผู้ที่เกิดจากบิดาและมารดาซึ่งเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย และเด็กกำพร้าซึ่งมีหนังสือรับรองจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
2. กำหนดให้สิทธิการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรของบิดาและมารดาหรือบิดาหรือมารดาลิ้นสุดลง ให้สิทธิการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรของผู้เกิดสิ้นสุดไปด้วย เว้นแต่ผู้มีอายุไม่น้อยกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ หรือบรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส ผู้ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศที่บิดาหรือมารดามีหรือเคยมีภูมิลำเนาหรือเคยอาศัยอยู่ ผู้ซึ่งมีผู้ปกครอง สามิ ภรรยา หรือบุตรเป็นผู้มีสัญชาติไทย ผู้มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ต่อเนื่องในราชอาณาจักร ผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเป็นผู้ที่ทำคุณประโยชน์ให้กับสังคมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
3. กำหนดให้ผู้เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้สัญชาติไทยมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ อาจถูกเพิกถอนสิทธิการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรได้ เมื่อมีการกระทำใด ๆ อันเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคง หรือขัดต่อประโยชน์ของรัฐ หรือเป็นการเหยียดหยามประเทศชาติ หรือมีการกระทำใด ๆ อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน
4. กำหนดให้บุตรของผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยมีสิทธิอยู่ในราชอาณาจักรไทยตามกฎหมายฉบับนี้ ให้มีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับบิดาและมารดา หรือ บิดาหรือมารดา แม้ว่าบิดาและมารดา หรือ บิดาหรือมารดานั้น จะถึงแก่กรรมแล้ว

ดังนั้น ร่างประกาศจึงกำหนดสถานะให้เด็กที่เป็นลูกของคนต่างชาติหรือแรงงานข้ามชาติที่เกิดในประเทศไทย มีสถานะและสิทธิในการอยู่ในประเทศตามสิทธิของพ่อแม่ ยกเว้นกลุ่มที่พ่อแม่เป็นคนเข้าเมืองผิดกฎหมายเด็กจะมีสถานะและสิทธิในการอยู่อาศัยต่างจากพ่อแม่ ขณะเดียวกันสิทธิในการอยู่อาศัยของเด็กที่เกิดในประเทศไทยก็สิ้นสุดไปพร้อมพ่อแม่ ยกเว้นกรณีที่ตั้งงานกับคนไทย หรือมีลูกเป็นคนไทย กลุ่มเด็กที่ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศที่พ่อแม่เคยมีภูมิลำเนาหรืออาศัยอยู่ได้ รวมถึงคนที่อยู่ในระหว่างเรียนอยู่ในประเทศไทย หรือทำคุณประโยชน์ให้กับสังคมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด คนเหล่านี้ก็อาจจะได้สถานะในการอยู่ในประเทศไทยหลังจากที่สถานะของพ่อแม่สิ้นสุดแล้วได้นอกจากนั้นแล้วยังกำหนดให้สิทธิในการอยู่ในประเทศไทยยังอยู่กับลูก แม้พ่อแม่จะเสียชีวิตไปแล้ว

กฎกระทรวงฉบับนี้จึงเป็นผลกับเด็กข้ามชาติ และการทำงานกับเด็กข้ามชาติ ที่จะช่วยให้เด็กข้ามชาติที่เกิดในประเทศไทยไม่มีสถานะเป็นคนเข้าเมืองผิดกฎหมาย และมีสิทธิอยู่อาศัยในประเทศไทยตามพ่อแม่ ทำให้เด็กได้รับการคุ้มครองในการอยู่อาศัยในประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เรื่องการเดินทางเข้าถึงบริการทางสังคม เช่น สุขภาพ การศึกษา หรือสิทธิอื่น ๆ ได้มากขึ้น

อย่างไรก็ตาม กฎกระทรวงฉบับดังกล่าวยังอยู่ในขั้นตอนการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดย ครม. ให้มีการนำข้อคิดเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ (สมช.) พิจารณาด้วย ทั้งนี้ประเด็นข้อคิดเห็นของทาง สมช. ที่น่าสนใจคือ ประเด็นแรก เสนอให้กรณีบุตรของคนต่างด้าวที่ได้รับสถานะและสิทธิในการอยู่ในประเทศไทยตามกฎหมายฉบับนี้ ไม่ควรรวมถึงกลุ่มลูกของคนหลบหนีเข้าเมืองในกลุ่มที่มีประเด็นปัญหาความมั่นคงเฉพาะ เช่น กลุ่มผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่า กลุ่มโรฮิงยา อุยกูร์ และเกาหลีเหนือ รวมถึงกลุ่มอื่น ๆ ที่มีปัญหาในลักษณะเดียวกัน ประเด็นที่สอง คือกรณีการคงสถานะและสิทธิในการอาศัยอยู่ต่อไปได้ตามกฎกระทรวง ซึ่งทาง สมช. มองว่าเป็นการกำหนดเงื่อนไขที่กว้างเกินไป ควรกำหนดให้ชัดเจน และมีการตรวจสอบและคัดกรองอย่างรอบคอบและรัดกุม

สาระสำคัญ

คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการให้สัญชาติไทยตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ ในสองกลุ่ม คือ กลุ่มลูกของชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่เกิดในประเทศไทย และกลุ่มเด็กและบุคคลที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในสถาบันการศึกษา หรือสำเร็จการศึกษาแล้ว ทั้งนี้โดยกำหนดหลักเกณฑ์ดังนี้

1. อนุมัติให้บุตรของชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยและมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป คือ
 - 1.1 บิดาหรือมารดาที่เป็นชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์จะต้องได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติ มีเลขประจำตัว 13 หลัก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และต้องเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทย
 - 1.2 ต้องมีหลักฐานการเกิดในราชอาณาจักรไทยและทะเบียนบ้าน หรือทะเบียนประวัติ
 - 1.3 ต้องไม่ปรากฏหลักฐานการมีและใช้สัญชาติอื่น
 - 1.4 ต้องพูดและเข้าใจภาษาไทย
 - 1.5 มีความรักภักดีและเลื่อมใสระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
 - 1.6 มีความประพฤติดี ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อความมั่นคง ไม่เคยต้องรับโทษความผิดคดีอาญา เว้นแต่ความผิดโดยประมาทหรือลหุโทษ หรือถ้าเคยรับโทษคดีอาญาต้องพ้นโทษมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทย
2. อนุมัติให้เด็กและบุคคลที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในสถาบันการศึกษา หรือสำเร็จการศึกษาแล้วที่เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยมีบิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวอื่น ที่ไม่ใช่ชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ ตามที่กระทรวงมหาดไทยจัดทำทะเบียนประวัติ หรือไม่ปรากฏบิดามารดา และมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป คือ
 - 2.1 ต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 1.2 -1.6
 - 2.2 จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาในประเทศไทย สำหรับผู้ที่เรียนจบจากสถาบันในต่างประเทศจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับทุนการศึกษาจากหน่วยงานของรัฐ
 - 2.3 สำหรับคนไร้รากเหง้า ไม่ปรากฏบิดามารดาหรือมารดาบิดาทอดทิ้งตั้งแต่วัยเยาว์ และยังไม่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา ต้องมีหนังสือรับรองความเป็นคนไร้รากเหง้าจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และต้องมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยติดต่อกันไม่น้อยกว่า 10 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทย
 - 2.4 สำหรับบุคคลที่อยู่ระหว่างการศึกษาระดับอุดมศึกษา และมีความจำเป็นต้องขอมีสัญชาติไทย ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วย

มติ ครม. นี้ จึงเป็นผลดีกับเด็กลูกของชนกลุ่มน้อยที่เกิดในประเทศไทย ซึ่งพ่อแม่ได้จดทะเบียนและอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานานแล้ว สามารถขอสัญชาติไทยได้ง่ายขึ้น ขณะเดียวกันอาจจะส่งผลดีต่อลูกของแรงงานข้ามชาติ หรือกลุ่มอื่น ซึ่งเรียนในระบบการศึกษาของไทยในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่มที่เรียนจบแล้วสามารถขอสัญชาติไทยได้ **ทั้งนี้สมาชิก MWG ควรต้องศึกษารายละเอียดของหลักการให้สัญชาติไทยนี้ และทำความเข้าใจกับกลุ่มเด็กข้ามชาติให้เห็นถึงความสำคัญในการศึกษา และโอกาสที่จะได้รับจากการศึกษาตามระบบการศึกษาของไทย**

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้ให้กระทรวงมหาดไทยรับความเห็นของกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ไปพิจารณาในการดำเนินการ โดย สธ. มีข้อเสนอให้มีการเตรียมการเรื่องงบประมาณในการดูแลเรื่องด้านสาธารณสุขสำหรับคนกลุ่มนี้เพิ่มขึ้น ทางด้าน สศช. ได้มีข้อเสนอให้มีการระงับไม่ให้มีการลักลอบสวมสิทธิ หรือใช้เป็นช่องทางใน

การขอสัญชาติให้คนอื่นที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไข ส่วน สมช. มีข้อคิดเห็นในเรื่องการได้สัญชาติในกรณีลูกของชนกลุ่มน้อย ซึ่งต้องจัดทำทะเบียนประวัติและมีเลขประจำตัว 13 หลัก ในกลุ่มที่จัดทำทะเบียนตามมาตรา 38 วรรคสอง ของ พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร ซึ่งจะเป็นการจัดทำทะเบียนที่เปิดกว้างไม่มีมาตรการที่ชัดเจนรองรับ และไม่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยในประเทศไทย ซึ่งมีความเสี่ยงให้เกิดปัจจัยดึงดูดให้กลุ่มที่ไม่ใช่เป้าหมายของมาตรการเข้ามาและดำเนินการในเรื่องนี้ได้ ประเด็นต่อมา ควรพิจารณาการให้สัญชาติไทยของเด็กเชื่อมโยงกับสถานะของพ่อแม่ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่พ่อแม่ไม่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยในประเทศไทยตาม พ.ร.บ. คนเข้าเมือง จะทำให้มีปัญหาในการอยู่ร่วมกันของครอบครัว จึงควรเร่งแก้ไขปัญหารื่องสถานะของผู้ปกครองด้วย ประเด็นสุดท้าย กรณีการให้สัญชาติกลุ่มที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งจะมีลูกแรงงานข้ามชาติที่เรียนระบบการศึกษาไทยอยู่ด้วย อาจจะกระทบต่อการจัดการแรงงานข้ามชาติโดยเฉพาะกลุ่มอยู่ระหว่างรอการพิสูจน์สัญชาติ และการได้สัญชาติจะทำให้ภาครัฐมีภาระในการดูแลคนกลุ่มนี้มากขึ้น สมควรที่จะมีการเตรียมการรองรับคนกลุ่มนี้อย่างเหมาะสมต่อไป

3 มติ ครม. 13 ธันวาคม 2559 เรื่อง การผ่อนผันให้ผู้เสียหายและพยานในคดีค้ามนุษย์ อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและได้รับอนุญาตให้ทำงานได้ตามกฎหมาย หลังคดีสิ้นสุด

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอให้มีมาตรการผ่อนผันให้ผู้เสียหายและพยานในคดีค้ามนุษย์อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และได้รับอนุญาตให้ทำงานได้ตามกฎหมายหลังจากที่คดีสิ้นสุดแล้ว โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เห็นชอบการแก้ไขข้อขัดข้องในการอนุญาตให้ผู้เสียหายและพยานอยู่ในราชอาณาจักรและทำงานได้ หลังคดีสิ้นสุด และประเด็นอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เสียหายและพยาน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีตามแผนปฏิบัติการเร่งด่วนเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ช่วง 6 เดือน หลังของปี 2559 ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ ดังนี้

1.1 ให้กระทรวงมหาดไทยออกประกาศกระทรวงมหาดไทยในการผ่อนผันให้ผู้เสียหายและพยานในคดีค้ามนุษย์อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และทำงานได้ตามกฎหมายเป็นเวลา 2 ปี หลังคดีสิ้นสุด ทั้งนี้ ให้รวมถึงผู้ติดตามซึ่งเป็นบุตรของคนต่างด้าวดังกล่าวด้วย และเมื่อครบ 2 ปี หากคนต่างด้าวดังกล่าวไม่มีพฤติการณ์ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย ประสงค์จะทำงานต่อไปอีก ให้สามารถขอยุติในราชอาณาจักรได้เป็นคราว ๆ ละ 1 ปี และจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวตามกฎหมาย โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมการจัดทำบัตรประจำตัวและค่าธรรมเนียมการคัดสำเนาทะเบียน

1.2 ให้กระทรวงแรงงานพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งเป็นผู้เสียหายและพยานในคดีค้ามนุษย์ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ ทำงานได้ทุกประเภทงานตามที่ตกลงกับนายจ้าง โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมการขอรับใบอนุญาตทำงานและให้ได้รับค่าจ้างตามที่กฎหมายกำหนด

1.3 ให้กระทรวงสาธารณสุขตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพให้กับคนต่างด้าวที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวเพื่อใช้ในการขออนุญาตทำงาน โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายให้คนต่างด้าวดังกล่าว ทั้งนี้ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องบูรณาการเพื่อให้การป้องกันและการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์บรรลุผลตามนโยบายของรัฐบาลโดยเร่งด่วน

2. ให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่เห็นควรให้คนต่างด้าวกลุ่มดังกล่าว ชื่อ บัตร ประกัน สุขภาพ เช่นเดียวกับกับคนต่างด้าวอื่น และจัดสรรงบประมาณสำหรับคนต่างด้าวกลุ่มดังกล่าว เพื่อมิให้เป็นภาระกับหน่วยบริการสาธารณสุข ผู้เสียหาย และพยานในคดีค้ามนุษย์ รวมทั้งให้ประสานความร่วมมือกับประเทศต้นทางของคนต่างด้าวดังกล่าว เพื่อร่วมกันตรวจสอบและรับรองสถานะของบุคคลเป้าหมายอย่างเป็นระบบ ชัดเจน นอกจากนี้ การผ่อน

มติคณะรัฐมนตรีครั้งนี้จึงเป็นการขยายสิทธิในการได้รับการผ่อนผันและทำงานในประเทศไทยของผู้เสียหายและพยานในคดีค้ามนุษย์หลังจากที่คดีสิ้นสุดแล้ว ซึ่งเดิมให้เฉพาะในช่วงที่อยู่ระหว่างการดำเนินคดี ซึ่งจะเป็ประโยชน์โดยตรงต่อผู้เสียหายและพยานในคดีค้ามนุษย์ (ข้อสังเกต ไม่มีการรายงานมติ ครม. อันนี้ ในสรุปการประชุม ครม. ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของรัฐบาล แต่พบในการรายงานของสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโดยมีเอกสารแจ้งมติ ครม. ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) ซึ่งมีเป้าหมายในการเดินทางมาเพื่อทำงานในประเทศไทยอยู่แล้วโดยผ่อนผันให้อยู่และทำงานได้ประเทศไทยได้ 2 ปี และต่ออายุครั้งละ 1 ปี

ผันให้คนต่างด้าวดังกล่าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและได้รับอนุญาตให้ทำงานได้ ไม่ควรครอบคลุมถึงคนต่างด้าวที่มีปัญหาความมั่นคงเฉพาะที่ลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมายและประเทศต้นทางไม่รับรองสถานะ อาทิ ชาวโรฮิงยา โดยดำเนินการให้ถูกต้องและสอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

สนับสนุนโดย

เรียบเรียงโดย Migrant Working Group

